

בס"ד

כל הפוסט יד פפורים - נותנים לו

1. ערוך השולחן אורח חיים סימן תרצד סעיף א

מצות עשה דמגילת אסתר ליתן מתנות לאביונים, כדכתיב: "ומשלוח מנות איש לרעהו, ומתנות לאביונים". ודין משלוח מנות יתבאר בסימן הבא.

ומדכתיב "ומתנות לאביונים" לשון רבים - לכן חייב לחלק לעניים ביום הפורים, ואין פוחתין מליתן לשני עניים. ונותן לכל אחד מתנה אחת: או מעות, או מיני תבשיל, או מיני אוכלין (רמב"ם). ואין מדקדקין במעות פורים, לומר "זה ישר" ו"זה רמאי ואין צריך ליתן לו". אלא כל הפושט יד ליטול - נותנין לו, ואין צריכין לדקדק אחריו (שם).

2. המהר"ל גתיב הצדקה

בספר משלי (כ"א) "רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד..." כי כבר התבאר למעלה כי שכר הצדקה לפי גמילות חסד שבה, היינו שיתן הנותן מצד הטוב שבו שהוא נפש טובה, ולכך אמר רודף צדקה כי כאשר רודף אחר הצדקה מורה דבר זה שהוא בעל נפש טובה שהרי הוא רודף אחר הטוב, ולכן כאשר העני בא אליו ומבקש ממנו ועושה בשביל שלא יוכל לראות בצרתו ונותן לו אין זה מורה על הטוב שבו....

ובזה יש בצדקה הצדק כאשר הצדקה היא לאדם אשר ראוי אליו הצדקה. ופירוש הכתוב לפי זה רודף צדקה, ימצא הצדק הגמור דהיינו שהקב"ה מסייע לו שימצא בני אדם מהוגנים שזהו צדקה גמורה, ולא נקרא כלל השפעה כאשר המקבל אינו הגון רק השחתה נקרא.

3. פרי צדיק פורים א

והקב"ה מקיים מצותיו תחלה (ויקרא רבה בחקותי) וכן מתנות לאביונים.

דאיתא (ירושלמי מגילה פ"א ה"ד) אין מדקדקין במצות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנין לו.

והקב"ה מקיים מצות זקנים, ונותן צדקה לכל דורשי ישועתו בכל עניים.

4. פחד יצחק לפורים ענין טז

בפורים כל הפושט יד נותנים לו. הרבותא של המימרא הזו נאמרת היא גם על הנותן וגם על המקבל: הנותן נותן מבלי בדיקה אם המקבל ראוי הוא לקבל. וכמו כן שפיר לו לאדם להעמיד עצמו כמקבל, אף על פי שידע בנפשו שקבלה זו אינה ראויה לו.

שבת פח.

"ויתיצבו בתחתית ההר" (שמות יט), אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב: מכאן מודעא רבה לאורייתא.

אמר רבא: אף על פי כן, הדור קיבלוה בימי אחשורוש. דכתיב "קיימו וקבלו היהודים" (אסתר ט), קיימו מה שקיבלו כבר.

